

§ 277 til Forstaaelse af § 278. Det samme Forhold gør sig gældende ved § 281, der henviser til § 288. Straffelovens Opfattelse af og Regler om Hæleri i § 284 er formodentlig heller ikke uden Interesse for Praktikere. I Ægteskabsloven af 1925 savnes den vigtige Forældelsesregel i § 26, i Medhjælperloven de i Praksis meget vigtige Regler om gyldige Udeblivelses- og Bortvisningsgrunde samt om Parternes indbyrdes Erstatningspligt, i Arveloven Reglerne om Oprettelse af Testamente o. s. v. Til Gengæld kunde sikkert adskillige af Aktieselskabslovens og Konkurslovens Regler have været udeladt, uden at nogen havde savnet dem. Udgiveren er i sine Bestræbelser for at tilvejebringe en Lovsamling, der skal kunne tilfredsstille baade de studerendes og Praktikernes Tarv, jævnligen kommet til at sætte sig mellem to Stole, idet han medtager mere, end de førstnævnte har Brug for, og for lidt for de praktiske Forretningsmænd. Det havde utvivlsomt været at foretrække, hvis han i Stedet havde tilvejebragt et mindre omfattende Udvalg af Love, men til Gengæld havde gengivet disse uden væsentlige Forkortelser.

Stig Luul.

Erich Schneider: Investering og Rente. Nyt nordisk Forlag, Arnold Busck. 1944. 147 Sider.

Den foreliggende Bog fra Professor Schneiders Haand maa til en vis Grad siges at have udfyldt en Lakune i den teoretiske driftsøkonomiske Litteratur, og den vil utvivlsomt afhjælpe et Savn hos mange, der som Regnskabs teknikere, Driftsøkonomer, Ingeniører eller andre i Praksis ser sig stillet overfor Investeringsovervejelser af den ene eller anden Art. Ingeniøren eller den matematisk skolede Driftsøkonom vil vel lettest finde frem til et virkeligt Udbytte af Bogen, medens for andre den ret formelle og matematiske Behandling af Problemerne nok vil volde noget Hovedbrud, indtil det for den mere intelligente Læser gaar op, at Vanskelighederne næppe er større, end de kan overvindes. Det for mange til at begynde med maaske ret overvældende Indtryk af Formler vil opdages i det store og hele kun at være forskellige Anvendelser af Rentes Renteregning, som enhver teoretisk Dyrker af Regnskabsvæsen maa, eller burde, forudsættes at være fortrolig med. Men iøvrigt er alle Hovedpunkter i Bogen illustreret ved enkle overskuelige Taleksempler, som for den mindre teoretisk skolede sikkert i høj Grad vil lette Tilegnelsen.

Undersøgelsen er, som alle driftsøkonomiske Analyser af Kvalitet, funderet i den almindelige økonomiske Teori, hvorved man fornemmer Specialproblemets Plads i den større Sammenhæng. Den opmærksomme Læser, der ikke overspringer Fodnoterne, kan herved opnaa et lidt videre Perspektiv, der kan forfølges af den særligt interesserede. Det har været Forfatterens bevidste Hensigt »at koordinere de i Praksis anvendte Fremgangsmaader med den Investeringsteori, som den økonomiske Videnskab særlig i de sidste 15 Aar med saa stor Fremgang har udviklet« (Forord).

I Forordet siger Forfatteren videre: »I Overensstemmelse med den moderne Investeringsteori er Begreberne »En Investerings Kapitalværdi« og »En Investerings interne Rentefod« stillet i Betragtningernes Midtpunkt. Ved at tage Udgangspunkt i disse to Begreber bliver man i Stand til at behandle alle Investeringsproblemer udfra et fælles Synspunkt. Læseren

§ 277 til Forstaaelse af § 278. Det samme Forhold gør sig gældende ved § 281, der henviser til § 288. Straffelovens Opfattelse af og Regler om Hæleri i § 284 er formodentlig heller ikke uden Interesse for Praktikere. I Ægteskabsloven af 1925 savnes den vigtige Forældelsesregel i § 26, i Medhjælperloven de i Praksis meget vigtige Regler om gyldige Udeblivelses- og Bortvisningsgrunde samt om Parternes indbyrdes Erstatningspligt, i Arveloven Reglerne om Oprettelse af Testamente o. s. v. Til Gengæld kunde sikkert adskillige af Aktieselskabslovens og Konkurslovens Regler have været udeladt, uden at nogen havde savnet dem. Udgiveren er i sine Bestræbelser for at tilvejebringe en Lovsamling, der skal kunne tilfredsstille baade de studerendes og Praktikernes Tarv, jævnligen kommet til at sætte sig mellem to Stole, idet han medtager mere, end de førstnævnte har Brug for, og for lidt for de praktiske Forretningsmænd. Det havde utvivlsomt været at foretrække, hvis han i Stedet havde tilvejebragt et mindre omfattende Udvalg af Love, men til Gengæld havde gengivet disse uden væsentlige Forkortelser.

Stig Luul.

Erich Schneider: Investering og Rente. Nyt nordisk Forlag, Arnold Busck. 1944. 147 Sider.

Den foreliggende Bog fra Professor Schneiders Haand maa til en vis Grad siges at have udfyldt en Lakune i den teoretiske driftsøkonomiske Litteratur, og den vil utvivlsomt afhjælpe et Savn hos mange, der som Regnskabs teknikere, Driftsøkonomer, Ingeniører eller andre i Praksis ser sig stillet overfor Investeringsovervejelser af den ene eller anden Art. Ingeniøren eller den matematisk skolede Driftsøkonom vil vel lettest finde frem til et virkeligt Udbytte af Bogen, medens for andre den ret formelle og matematiske Behandling af Problemerne nok vil volde noget Hovedbrud, indtil det for den mere intelligente Læser gaar op, at Vanskelighederne næppe er større, end de kan overvindes. Det for mange til at begynde med maaske ret overvældende Indtryk af Formler vil opdages i det store og hele kun at være forskellige Anvendelser af Rentes Renteregning, som enhver teoretisk Dyrker af Regnskabsvæsen maa, eller burde, forudsættes at være fortrolig med. Men iøvrigt er alle Hovedpunkter i Bogen illustreret ved enkle overskuelige Taleksempler, som for den mindre teoretisk skolede sikkert i høj Grad vil lette Tilegnelsen.

Undersøgelsen er, som alle driftsøkonomiske Analyser af Kvalitet, funderet i den almindelige økonomiske Teori, hvorved man fornemmer Specialproblemets Plads i den større Sammenhæng. Den opmærksomme Læser, der ikke overspringer Fodnoterne, kan herved opnaa et lidt videre Perspektiv, der kan forfølges af den særligt interesserede. Det har været Forfatterens bevidste Hensigt »at koordinere de i Praksis anvendte Fremgangsmaader med den Investeringsteori, som den økonomiske Videnskab særlig i de sidste 15 Aar med saa stor Fremgang har udviklet« (Forord).

I Forordet siger Forfatteren videre: »I Overensstemmelse med den moderne Investeringsteori er Begreberne »En Investerings Kapitalværdi« og »En Investerings interne Rentefod« stillet i Betragtningernes Midtpunkt. Ved at tage Udgangspunkt i disse to Begreber bliver man i Stand til at behandle alle Investeringsproblemer udfra et fælles Synspunkt. Læseren

kommer saaledes i Besiddelse af en generel Metode, der sætter ham i Stand til at mestre ethvert praktisk Problem.« (Udh. af Anm.). Prof. Schneider gør sig vist her lidt for sangvinske Forhaabninger. Det er saa langt fra Anmelderens Hensigt at sætte Teori op imod Praksis. Den gode Teori holder ogsaa i Praksis, men den er blot ikke altid tilstrækkelig. Prof. Schneider giver os en Masse dejligt Værktøj og en Række værdifulde Synspunkter, men det Materiale, hvorpaa dette Værktøj skal finde Anvendelse i Praksis, er næsten udelukkende Tal, der er Udtryk for en nutidig Vurdering af en fremtidig Udvikling paa økonomiske og tekniske Omraader. Et uheldigt Skøn kan her gøre den fineste Beregning illusorisk. Alligevel er Forfatteren naturligvis, som det ogsaa senere viser sig, fuldt paa det rene med, at selve Beregningerne, Investeringskalkylen, ikke er hele Investeringsproblemet. Men først i Bogens fjerde Kapitel og sammentrængt paa kun 7 Sider faar man en Række nødvendige Tilføjelser om Usikkerhedsmomentet og de imponderable Faktorer. Forf. lover ved Slutningen af Kapitel II (Side 70) en indgaaende Behandling af disse Spørgsmaal, men man skuffes noget over den alt for summariske Interesse, som Forfatteren alligevel viser de Dele af Investeringsproblemet, som ikke eller kun vanskeligere lader sig kvantificere. En mere udførlig Behandling af Spørgsmaalet om Kalkulationsrentefodens Højde havde ogsaa været ønskelig i denne Forbindelse i nærmere Tilknytning til Risikoproblemet. Den Gennemsnitsberegning af en Kalkulationsrentefod, som formelmæssigt angives Side 68, for det Tilfælde, at Financieringen sker saavel med Egen- som med Fremmedkapital, er næppe meget udslaggivende i Investeringer, hvor Risikoen ikke er helt forsvindende.

Bogens to første Kapitler gør Læseren fortrolig med Begreber og almindelige Metoder og danner Forudsætningerne for fuld Forstaaelse af Bogens tredje Kapitel, der indeholder mange interessante og vigtige Specialproblemer, hvis Løsninger maa have stor Interesse ikke mindst for Regnskabsfolk. Dette gælder navnlig den meget indgaaende og systematiske Behandling af Spørgsmaalet om et Anlægs økonomiske Levetid samt Problemet om Vurdering af Anlæg. Et enkelt vigtigt Resultat skal fremhæves med Hensyn til Spørgsmaalet om Erstatningstidspunktet for en installeret Maskine. Vi citerer (Side 93): »Af vore Overvejelser fremgaar, at man ved Kalkulationen af Erstatningstidspunktet for en allerede installeret Maskine kun behøver at kende Maskinens Grænseudgifter som Funktion af Tiden. Den gamle Maskines bogførte Værdi spiller altsaa overhovedet ingen Rolle ved Afgørelsen af, om og hvornaar den skal erstattes med en ny. Denne Konklusion følger af vore Overvejelser som et selvfølgelig Korollar. Alligevel bliver denne Slutning ofte overset. I mange Fremstillinger finder man saaledes den Opfattelse, at Differencen mellem det gamle Anlægs Bogværdi og dets Kassationsværdi skal bæres af den ny Maskine. I Modsætning til denne forkerte Paastand maa det pointeres, at det gamle Anlægs Bogværdi er fuldstændig irrelevant for Kalkulationen af det gunstigste Erstatningstidspunkt.« . . . »Differencen mellem Bogværdien og Kassationsværdien debiteres Vindings- og Tabskonto i Form af en ekstraordinær Afskrivning«.

I et Appendix I har Forfatteren sammenstillet de nødvendige matematiske Hjælpemidler til Forstaaelse af Bogens Formelapparat. Forf. anbefaler Begynderen først at sætte sig ind heri, men Anmelderen skal gøre opmærksom paa, at Begynderen forudsættes at have Kendskab til Differential- og

Integralregning. De Læsere, der ikke har dette Kendskab, staar sig derfor ved blot at søge at forstaa Bogens Synspunkter og Metoder i det Omfang, som dette maatte være muligt ved Hjælp af Fremstillingens mange Taleksempler. I Appendix II findes anført en Række særdeles nyttige Rentetabeller.

Børge Barfod.

Finn Kaurel: Almen Bedriftsøkonomi. Johan Grundt Tanums Forlag, Oslo, 1943. 299 Sider.

Bogen skal danne Indledning til en driftsøkonomisk Skriftrække, som Tanums Forlag agter at udgive. Bogens Opgave er, siger Forfatteren i Forordet, at give Folk, der ikke tidligere har beskæftiget sig med Driftsøkonomi, en almindelig Oversigt. Fremstillingen er forenklet saa meget som muligt for at gøre Stoffet tilgængeligt for enhver.

Først er der et Afsnit om Driftsøkonomiens Udvikling, Omraade og Inddeling. Dernæst kommer et Par mindre Kapitler om Værdi og Værdimåling — hvori bl. a. omtales interne Afregningspriser — og om Statik og Dynamik. Det følgende Hovedkapitel hedder »Produktionsfaktorerne« og deles i fire: Tiden, Arbejdet, Kapitalen, Risiko. Under »Arbejdet« behandles især Arbejdets Organisation samt Lønningsprincipper. Under Kapitlet Virksomhedsformer (»foretaksformer«) omtales ogsaa nogle vigtige Sammenslutningsformer. Derpaa kommer et større Afsnit om »driftsøkonomiske Grundbegreber«: Omsætningen, Resultatet, Indtægten, Omkostninger, Kapacitet og Kapacitetsudnyttelse, og ligeledes et omfattende Afsnit om Regnskabsvæsenet, opdelt i Underafsnittene: Bogføring og Balance, Kalkulation, Statistik og Budget. Bogen afsluttes med et Par kortere Kapitler om Finansiering og Likviditet.

Det kan naturligvis altid diskuteres, hvad der egentlig skal regnes med til Omraadet »almindelig Driftsøkonomi«, ligesom en Fremstilling deraf kan gribes an paa mange Maader. Mod Kaurels Bog maa der imidlertid rettes den Hovedindvending, at den næsten helt gaar uden om et for moderne Driftsøkonomi saa vigtigt Omraade som Pristeorien, herunder de forskellige Markedsformer, og dennes Sammenhæng med Omkostningslæren. Man faar ikke det rette Indtryk af Driftsøkonomiens nuværende Stade og Erkendelsesomraade, uden at disse Problemer tages med. Mon ikke Forfatteren har ladet sig paavirke lovlig stærkt af eksisterende populærvideenskabelige, navnlig tyske, Fremstillinger af den »almindelige Driftsøkonomi«? Noget egentlig *nyt* kan man ikke stille Krav om i en Bog som denne; men den kunde være mere up to date. En mere indgaaende Behandling kunde ogsaa have været ønskelig hvad angaar Organisationsproblemerne. Beliggenheds-læren er ikke omtalt.

Naar dette er sagt, maa Bogens gode Sider fremhæves. Bogen giver i kort Form et Overblik over de Problemer, den tager op. Formen er paa enkelte Undtagelser nær klar og letforstaaelig. Flere Afsnit maa endda siges at være ganske udmærket fremstillet. De smaa resumerende Oversigter, som flere af de større Kapitler slutter med, er pædagogisk fortræffelige.

Naar der i det følgende kritiseres forskellige Detailler, er det ikke, fordi de er saa alvorlige eller talrige, at de ødelægger Helhedsindtrykket af Bogen; men de skæmmer lidt.